

Motion till riksdagen 2013/14:Fi298

av Marie Granlund (S)

Social hänsyn vid offentlig upphandling

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att kunna ställa krav på kollektivavtal, miljöhänsyn, non-profit etc. vid offentlig upphandling.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det bör vara obligatoriskt med kontinuerlig uppföljning av offentliga upphandlingar för att säkerställa att ställda krav uppfylls.

Motivering

Enligt Skatteverket upphandlar svenska kommuner och landsting årligen för 500–600 miljarder kronor utifrån lagen om offentlig upphandling (LOU). Därtill kan läggas den av regeringen införda lagen om valfrihet (LOV), som enligt uppskattningar kan röra sig om ytterligare cirka 400 miljarder. Dessa upphandlingar görs med egentligen bara ett krav, högsta kvalitet till lägsta pris. Sverige är ett av de länder i Europa som är sämst på att ställa sociala krav vid upphandling trots att långtgående möjligheter finns enligt EU:s reglemente.

Dessa pengar skulle kunna användas mycket mer effektivt, i en vidare tolkning av begreppet, om de nyttjades som ett verktyg till att även uppfylla en rad sociala villkor såsom anställningar av långtidsarbetslösa, fler lärlingsplatser, tryggade anställningar genom krav på kollektivavtal, särskilda miljökrav etc. Den sociala dimensionen av välanvända skattepengar behöver lyftas fram.

Förslaget med ett nationellt regelverk där även sociala villkor alltid måste ställas vid offentlig upphandling skulle ge just denna dimension. Redan idag är många kommuner redo att gå längre i sina krav att fylla den offentliga upphandlingen med fler dimensioner än bara ”lägsta pris”. Det finns formule-

Fel! Okänt namn på

rade krav om fair trade, miljömärkning m.m. Dock visar all forskning att dessa krav blir meningslösa om de inte följs upp och om det inte sker en kontinuerlig kontroll av kontraktsvillkoren. Det är också sällan kommuner utdelar viten eller upphäver upphandlingen på grund av kontraktsbrott.

Ett nytt förslag har nyligen kommit från kommissionen om offentlig upphandling. Det är här viktigt att försäkra sig om att förslaget verkligen medför möjligheten att ställa krav på kollektivavtal, miljöhänsyn, non-profit etc.

Stockholm den 3 oktober 2013

Marie Granlund (S)